

Panaceum na IGO bis

czyli alternatywne sposoby
na Inwazyjne Gatunki Obce - IGO

Cel Projektu

wzmocnienie odporności wybranych ekosystemów, przede wszystkim nadrzecznych i lądowych, na negatywne skutki zmian klimatu poprzez ich kompleksową ochronę przed inwazyjnymi roślinami obcego pochodzenia realizowano m.in. w ramach zadania 2 dla gatunków:

- barszcz (*Heracleum spp.*)
- nawłóć (*Solidago spp.*)

Zadanie 2 miało charakter eksperymentów przeprowadzonych w warunkach polowych, szklarniowych i laboratoryjnych. Przetestowano kilka nowych/alternatywnych metod usuwania IGO

2

Wprowadzenie, doskonalenie i testowanie innowacyjnych metod zwalczania IAP

2.1

Pobudzenie wzrostu inwazyjnych roślin nawłóci innowacyjnym nietoksycznym biopreparatem w celu szybszego skoszenia wyrosniętych okazów przed wydaniem nasion

2.2

Testowanie metody termicznej z użyciem gorącej wody w celu zwalczania barszczy kaukaskich

2.3

Testowanie metody termicznej z użyciem pary wodnej w celu eliminacji źródeł rozprzestrzeniania się IAP

2.4

Wykorzystanie wypasu owiec w redukcji występowania roślin inwazyjnych

W ramach **zadania 2**, działania na wybranych obszarach Polski południowej, prowadzono w województwach, śląskim oraz małopolskim:

na wyznaczonych powierzchniach obszarów chronionych w:

- Ojcowskim Parku Narodowym
- obszarach Natura 2000 tj.
  - Cieszyńskie Źródła Tufowe enklawa Morzyk i jego sąsiedztwo
  - Dębnicko-Tyniecki Obszar Łąkowy
  - Łąki Nowohuckie

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Partnerzy Konsorcjum

UNIwersYTET ROLNICZY
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

NIBIO
NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

Magurski
Park Narodowy

Zintegrowane podejście do ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi roślinami obcymi w południowej Polsce

IAS ECOSYSTEM
CARE

Projekt finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 na działanie mające na celu „Zwiększenie ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi gatunkami obcymi”

Więcej informacji:
<http://iascareproject.us.edu.pl>
www.eog.gov.pl

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Jeśli stwierdzisz inwazyjną roślinę obcą w środowisku, zgłoś ten fakt do organu wykonawczego w Twojej gminie (do wójta, burmistrza, prezydenta miasta)

2.1

Pobudzanie wzrostu inwazyjnych roślin nawłoci innowacyjnym nietoksycznym biopreparatem w celu szybszego skoszenia wyrosniętych okazów przed wydaniem nasion

BIOPREPARAT

inwazyjne nawłocie

Preparat roślinny zawierał substancję, pełniącą funkcję regulatora wzrostu i rozwoju roślin. Oprysk gleby i rozet nawłoci wykonano w okresie wiosenno-letnim, w warunkach ograniczonego nasłonecznienia. W efekcie stosowania metody zaobserwowano zmniejszenie liczby wegetatywnych pąków korzeniowych, wytwarzanych jesienią, co może prowadzić do wytworzenia przez nawłoc mniejszej liczby pędów na obszarze poddanym zabiegowi w kolejnym roku.

Zadanie realizował Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie na dwóch obszarach Natura 2000: Dębnicko-Tyniecki Obszar Łąkowy i Łąki Nowohuckie.

2.2

Testowanie metody termicznej z użyciem gorącej wody w celu zwalczania barszczy kaukaskich

GORĄCA WODA

barszcze kaukaskie

Metoda termiczna polegała na wstrzykiwaniu wody o temperaturze ok. 98°C w okolice szypki korzeniowej barszczy lub polewaniu powierzchni porośniętej przez barszcze znajdujące się we wczesnym stadium rozwoju. Wykonano 2-4 zabiegi w ciągu roku w warunkach bezwietrznej i bezdeszczowej pogody. W efekcie stosowanej metody, po zakończeniu działań, zaobserwowano mniejszą liczbę i rozmiary odrastających barszczy.

Zadanie realizował Uniwersytet Śląski w Katowicach & Norwegian Institute of Bioeconomy Research – NIBIO, w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe enklawa Morzyk.

2.3

Testowanie metody termicznej z użyciem pary wodnej w celu eliminacji źródeł rozprzestrzeniania się IAP

PARA WODNA

inwazyjne nawłocie barszcze kaukaskie

Metoda termiczna polegała na podgrzewaniu gleby parą wodną, aby nasiona i pędy podziemne inwazyjnych nawłoci i barszczy zdeponowane w glebie, pozbawić zdolności kiełkowania i odrastania. Eksperymenty przeprowadzono z wykorzystaniem prototypu urządzenia do parowania gleby. W efekcie przeprowadzonych zabiegów, zaobserwowano zahamowanie kiełkowania nasion barszchu - w temperaturze 99°C, a w przypadku, nawłoci w temperaturze 90°C. Zadanie realizował Norwegian Institute of Bioeconomy Research – NIBIO, w Ås.

2.4

Wykorzystanie wypasu owiec w redukcji występowania roślin inwazyjnych

WYPAS OWIEC

inwazyjne nawłocie barszcze kaukaskie

Metoda polegała na wprowadzeniu zwierząt w miejsca wypasu we wczesnym stadium rozwoju nawłoci i barszczy. Na terenie porośniętym przez nawłocie (Ojcowski PN) prowadzono wypas owiec rodzimej rasy olkuskiej. Na terenie z barszczem (obszar Natura 2000 i jego sąsiedztwo) zastosowano wypas owiec rasy rodzimej polska owca pogórza. Wypasy prowadzono w dwóch turach w ciągu roku. W efekcie zastosowanych zabiegów wykazano, skuteczność w ograniczaniu liczebności inwazyjnych nawłoci i barszczy.

Zadanie realizował Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy, na terenie Ojcowskiego PN oraz na obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe enklawa Morzyk i w jego sąsiedztwie.

